

Fővárosi Ítéltábla

15.Gf.40.076/2023/7/II.

A Fővárosi Ítéltábla a Trinn Ügyvédi Iroda (cím1; ügyintéző: dr. Trinn Gábor ügyvéd) és vele együttműködésben dr. Metzinger Péter ügyvéd (cím1) által képviselt felperes1 (cím2) felperesnek,

a dr. Szabó Antónia ügyvéd (cím3) által képviselt alperes1 (cím4) alperes ellen, szerződéses kötelezettség teljesítése iránt indított perében,

a Fővárosi Törvényszék 2022. október 13. napján kelt, 33.G.40.550/2021/39. számú ítéletével szemben, az alperes fellebbezése folytán, a 2023. június 14. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000.000 (Tízmillió) forint első- és másodfokú ügyvédi munkadíjból, valamint 2.500.000 (Kétmillió-ötszáz ezer) forint fellebbezési illetékből álló perköltséget, továbbá az államnak a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 1.500.000 (Egymillió-ötszáz ezer) forint elsőfokú eljárási illetéket olyan módon, hogy azt az állami adó- és vámhatóság által közzétett illetékbevételei számla javára az esedékesség napjáig befizeti.

Az ítéltábla tájékoztatja a felperest, hogy a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé; az állami adó- és vámhatóság illetékbevételei számlájának száma: 10032000-01070044-09060018.

Ezen ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság a 39. sorszámú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.165.535,56 eurót és annak 2015. március 11. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett egyes napokon érvényes, az Európai

Központi Bank által meghatározott alapkamat kétszeresével megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint bruttó 7.699.481 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltséget. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg 1.500.000 forint eljárási illetéket az államnak, a NAV felhívásában írt módon és számlára.

[2] Ítélete indokolásában rögzítette, hogy a felek között 2014. augusztus 7. napján értékpapír- és ügyfélszámla vezetéséről számlaszerződés jött létre, az alperes mint számlatulajdonos és a felperes mint számlavezető között, szám1 szám alatt (a továbbiakban: Számlaszerződés). Emellett - az alperes mint megbízó és a felperes mint bizományos - tőzsdei szabványosított határidős és tőzsdei opciós ügyletekre bizományosi keretszerződést (a továbbiakban: Bizományosi Keretszerződés), tőzsdén kívüli opciós ügyletekre kiegészítő bizományosi szerződést (a továbbiakban: Kiegészítő Szerződés), az internetes kereskedési rendszerekhez szerződés kiegészítést (a továbbiakban: Szerződéskiegészítés), valamint feltételrendszer határidős deviza-és állampapír ügyletekre, tőzsdén kívüli opciós ügyletekre, részvény, áru- és tőzsdeindexből, származtatott árfolyam-különbözteti ügyletekre, illetve határidős áru ügyletekre címmel ellátott megállapodást (a továbbiakban: Feltételrendszer) kötöttek. Mindemellett az alperes törvényes képviselője Kockázatfeltáró Nyilatkozatot írt alá. A felek között a felperes 2015. január 13. napjától hatályos üzletszabályzata (a továbbiakban: Üzletszabályzat) volt irányadó.

[3] A per tárgyát képező ügyletet is lebonyolító internetes kereskedési rendszert, a Trader1t, a dán bank2 (a továbbiakban: bank2) működtette, vele a felperes mint az alperes bizományos állott szerződéses kapcsolatban; a felperes ügyfelei által lebonyolított ügyletek eredményéért a felperes tartozott elszámolással a bank2 felé. A felperes ügyfelei felé a Trader1 mint Trader2 jelent meg. A felperes egy ügynevezett „omnibus” számlát vezetett a bank2-nál, az ügyfeleinek ehhez alszámlája tartozott, melyen ügyfelekre lebontva, külön ki volt mutatva az általuk lebonyolított ügyletek eredménye.

[4] Az alperes 2015. január 14. napján öt különböző lejáratú, összesen 5.100.000 egységnyi short euró/svájci frank eladási opcióval rendelkezett, melyek adatait a csatolt Tevékenységi Naplók (Activity Log) tartalmazzák.

[5] A bank3 a 2015. január 15. napján 10:30 órakor megtett bejelentésével felhagyott a svájci frank euróval szembeni 1,20-as árfolyamkülönbézetének rögzítésével, egyúttal az irányadó kamatrátát - 0,75 %-ra csökkentette. E bejelentés nyomán a svájci frank árfolyama rövid időn belül extrém erősödést mutatott, a svájci frank magyar forintban kifejezett árfolyama a 2015. január 15-i bejelentés előtti 266 forintról, estére 311,80 forintra erősödött.

[6] A rendszer 2015. január 15. napján fedezethiányról értesítőt küldött az alperesnek és ezzel egy időben automatikusan bekerült a rendszerbe az opciós pozíciók zárását, kényszerlikvidálását rögzítő adat, amelyekről 0,0253 és 0,0296 közötti árfolyamokon érkezett visszaigazolás. Az alperes aznap 125 % mértékű fedezethiánynál is kapott Margin call figyelmeztetést.

[7] A referenciaár változásának hatására 2015. január 15. napján 21:46:54 órakor az euró/svájci frank opciós ügyletek árfolyama módosult, a korrigált árfolyamok 0,2553 és 0,2589 közötti értékek lettek. Az ügyletek eredményeinek könyvelése 2015. január 15. napjával történt meg. A pozíciók zárása következtében az alperest 1.357.254,86 euró veszteség érte. Az adatok megjelentek az alperes alszámláján, ami 2015. január 15. napján, a nap végére 1.165.535,56 euró összegű veszteségre változott.

[8] A felperes a 2015. március 4. napján kelt levelével tájékoztatta az alperest, hogy az aznapi értéknapi vonatkozó nyilvántartása szerint a szám1 számú számlájának egyenlege mínusz 4.800 forint és mínusz 1.165.535,56 euró, s felszólította, hogy a tartozást

legkésőbb 2015. március 10. napjáig utalja át a megadott bankszámlára. A levelet az alperes 2015. március 11. napján átvette, s arra úgy válaszolt, hogy a követelés összegét vitatja, megalapozatlannak tartja, kifogással él.

[9] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1.165.535,56 euró tőke és annak 2015. március 11. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett egyes napokon érvényes, az Európai Központi Bank által meghatározott alapkamat kétszeresével megegyező mértékű késedelmi kamata, valamint a perköltség megfizetésére.

[10] A felperes keresetében a tényállásról a felek közötti szerződések ismertetése mellett előadta:

[11] A felperes mint bizományos (megbízott), az alperes mint megbízó konkrét megbízásaira – az alperes kockázatára – pénzpiaci ügyleteket kötött a Bizományosi Keretszerződés és mellékletei alapján, de az alperes a Trader2 platformon ezeket az ügyleteket maga is megköthette. Az ügyletek vesztesége az alperes kizárólagos kockázata volt, ezt tudomásul vette a Bizományosi Keretszerződés 2.1.4. pontja értelmében, míg annak 2.1.5. pontja alapján kötelezettséget vállalt arra, hogy a Bizományosi Keretszerződésen alapuló egyedi ügyletek létesítésével és a pozíciók fenntartásával kapcsolatos fizetési kötelezettségének – beleértve a Díjtételekben meghatározott fedezeteket és azok esetleges pótlását is – mindenkor haladéktalanul eleget tesz. A felperes a 6.1.1. pont szerint jogosult volt az alperes pozícióit akkor is kényszerlikvidálni, ha az alperes a fedezet kiegészítésére vonatkozó kötelezettségének nem tett eleget, vagy a pozíciók fedezettségi mértéke az előírt szint alá csökkent, vagy az online kereskedési rendszerben megnyitott pozíció az adott kereskedési rendszer feltételei szerint kényszerlikvidálható volt. A 6.1.3. pont értelmében kényszerlikvidálás esetén a felperes az alperes pozícióit az aktuális piaci áron zárhatta és követelhette az ebből fakadó veszteség megtérítését azzal, hogy az elérhető árért nem felelt. Alperes a 6.1.4. pont szerint tudomásul vette, hogy kényszerlikvidálás esetén a veszteség mértéke meghaladhatja az elhelyezett fedezetet, egyben kötelezettséget vállalt arra, hogy a fedezetet meghaladó veszteség összegét a bizományos részére megfizeti. A Szerződéskiegészítés 4. pontja alapján a felperes Margin call nélkül is jogosult volt a pozíciók kényszerlikvidálására. A 8. pont értelmében pedig jogosult volt módosítani, visszavonni a kereskedési rendszer által visszaigazolt kötést, amennyiben az téves árfolyamjegyzés, illetve programhiba eredménye volt, vagy annak létrejöttét a piaci feltételek bizonyítottan nem tették lehetővé.

[12] Az alperes a perbeli pozíciói kapcsán, mint spekulatív tőkepiaci befektető arra játszott, hogy a svájci frank árfolyama gyengülni fog, ehhez képest az árfolyam, éppen ellenkezőleg, minden valutával szemben hirtelen és extrém mértékben megnőtt. Ennek következtében az alperes jelentős veszteséget szenvedett el. A Trader1 az alperes nyitott pozícióit nem tudta a bank3 bejelentését követő percekben valós árakon lezárni, ezért a 10:30 órát követő néhány percben a Trader1ben megjelenő likvidálási árfolyamok nyilvánvalóan tévesek voltak, ezért ezeket az elszámolási árakat a bank2 utóbb a valós piaci árakhoz igazította, mely átárazás az Szerződéskiegészítés 8. pontja alapján a peres felek jogviszonyában jogszerű volt.

[13] A felperes mint bizományos köteles helytállni a kereskedési platformot biztosító bank2 felé az alperes által a fenti ügyletekkel előidézett veszteségért, mivel ezen veszteség azonnal megjelent a nevében vezetett „omnibus” számlán is. A hiányt az alperes nem pótolta, így a felperes felszámolásának elrendelésekor – 2015. március 5. napján – a felperesnél vezetett ügyfélszámlája negatív egyenleget mutatott.

[14] A felperes a jogi érvelésének összefoglalásaként előadta, hogy az alperes szerződéses kötelezettsége volt, hogy a pozíciói eredményeként előálló veszteséget fedezze, az ehhez szükséges összeget befizesse. Mivel ennek felszólítás ellenére sem tett eleget, a

felek közötti szerződést megszegte, annak teljesítését jogos ok nélkül megtagadta. Ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:183. § alapján irányadó Ptk. 6:154. § (1) és 6:287. § értelmében alkalmazandó 6:276. § (4) szerint köteles a felperesnek a perben követelt összeget megfizetni. Az alperes kamatfizetési kötelezettségét a Ptk. 6:58. §-ára és az Üzletszabályzat 6.21.4. pontjára alapozta, a késedelembe esés napját 2015. március 10. napjában jelölve meg.

[15] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[16] A felperes keresetét sem jogalapjában, sem összegében nem ismerte el, vitatta, hogy a felperes állításait a bizonyítékai alátámasztanak.

[17] Álláspontja szerint a felperes a saját felróható magatartásával, az érdekkörében felmerült okból, maga idézte elő a veszteséget, ha az egyáltalán felmerült, mivel ok nélkül, késedelmesen indította el az ügyletek kényszerlikvidálását, majd a lezárt ügyleteket több órával később, utólag, egyoldalúan és jogalap nélkül átárazta, amivel megszegte a bizományosi szerződést.

[18] Aláhúzta: a felperes nem bizonyította a bank2kal fennállt szerződését, sem azt, hogy a bank2kal elszámoltak volna.

[19] Véleménye szerint a felperes köteles bemutatni azokat a szerződéseket, amelyeket az alperes megbízásából kötött és teljesített.

[20] Vitatta a felperes által csatolt tevékenységi naplók és tevékenységzáró napló tartalmát. Úgy vélte, mivel köztudomású tény, hogy a felperes nyilvántartásában a korábbi vezetői manuálisan módosításokat hajtottak végre, a nyilvántartás valótlan ügyleteket tartalmazott, a bizonyítási tehernek különös jelentősége van.

[21] Vitatta a Trader1 kereskedési nyilvántartásait is, mivel a bank2 utólag módosította az ügyletekben szereplő vételárakat, így a rendszere feltehetőleg nem volt zárt és lehetőséget adott arra, hogy abban manuálisan átárazást hajtsanak végre.

[22] A releváns egyedi szerződések és magyar fordításuk csatolása hiányában vitatta, hogy a felperes a bank2kal egyáltalán megkötötte azokat az ügyleteket, amelyekből az állítólagos veszteségei keletkeztek. Véleménye szerint az alperes nem kötelezhető teljesítésre, míg a felperes nem bizonyította, hogy közte és a bank2 között milyen elszámolás történt. Amennyiben ugyanis a felperesnek nem kell megtérítenie a bank2 részére azokat a veszteségeket, amelyeket a jelen perben követel, úgy marasztaló ítélet esetén jogalap nélkül gazdagodna az alperes rovására.

[23] A bank2 ármódosítási módszerét jogszerűtlennek nevezte és a perben jelentőségét látta annak, hogy a felperes a honlapján megtévesztő reklámszöveget tett közzé, amikor úgy hirdetett, hogy a főbb devizapárookra 20 millió dollárig automatikusan jegyzett árakon biztosít kereskedési lehetőséget.

[24] A Kockázatfeltáró Nyilatkozatban, valamint a Szerződéskiegészítés 8. pontjában foglalt felperesi felelősséget kizáró rendelkezések tisztességtelenségét és emiatti semmisségét állította.

[25] A felperes válasziratában hangsúlyozta, hogy a kényszerlikvidálás a felperes szerződéses joga, de nem kötelezettsége volt, az az ügyfél kockázatának körébe tartozott, s nem azonos az ügyfél által adott stop-loss megbízással.

[26] Az először közölt ár módosításáról előadta: azért volt rá szükség, mert az először közölt ár nem piaci, nem valós ár volt, ennek a kritériumnak a korrigált ár felelt meg. A felek jogvitáját a köztük létrejött szerződések alapján kell megítélni, azok felperes általi megszegését az alperesnek bizonyítania volna szükséges.

[27] Állította, a Trader2ben a felek között nem teljesülhetett úgy ügylet, hogy ugyanezen ügylettel a felperes ne számolt volna el a bank2 felé. Az alperes alszámlája a felperes „omnibus” számlájához kapcsolódott, így az alszámlán lekönyvelt minden esemény azonnal kihatott a felperes „omnibus” számlájára is. A bank2 és a felperes között nem vitás a felperesi ügyfelek 2015. január 15. napján felhalmozott vesztesége, az a felperes „omnibus” számláján, a felperes által nem vitatottan megjelent.

[28] Viszontválaszában az alperes továbbra sem látta bizonyítottnak, hogy a felperes a kényszerlikvidáláskor a 150 % szinttől jogosult volt eltérni, sem azt, hogy az alperes pozícióit, azok lezárását követően, jogosult lett volna átárzni. Hangsúlyozta, a felperes kényszerlikvidálás esetén is az aktuális piaci áron volt köteles lezárni az ügyleteket. Véleménye szerint a felperes 10:32:49 órakor az akkor elérhető aktuális piaci áron zárta le a nyitott pozícióit; az ekkor küldött teljesítési igazolások az alperesi ügyletek tényleges megkötését igazolták. Ha az ügyletek ekkor, ezen az áron ténylegesen nem lettek volna lezárhatók, a rendszer nem azt közölte volna, hogy teljesítette az ügyleteket. E teljesítésigazolást az alperes 13:30 órakor megtekintette és tudomásul vette. A felperes a Szerződéskiegészítés 8. pontja szerint abban az esetben lett volna jogosult módosítani, visszavonni a kereskedési rendszer által visszaigazolt kötést, ha az téves árfolyamjegyzés vagy programhiba eredménye, vagy annak létrejöttét a piaci feltételek bizonyítottan nem tették lehetővé. Ezek a feltételek nem álltak fenn, így a felperes jogszerűtlenül módosított árat; nem bizonyította, hogy a piaci feltételek nem tették lehetővé a visszaigazolt kötést.

[29] Vitatta, hogy a felperes és a bank2 között megtörtént volna az elszámolás.

[30] Az elsőfokú bíróság a döntése jogi indokolása körében előrebocsátotta, hogy a felperesnek a jogállításhoz képest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 265. § (1) bekezdése értelmében, a Ptk. 6:183. §-a alapján irányanyó 6:154. § (1) bekezdése és 6:287. §-a értelmében alkalmazandó 6:276. § (4) bekezdésének rendelkezéseiben írt releváns tényeket kellett bizonyítania.

[31] Így a Ptk. 6:183. §-a vonatkozásában azt kellett bizonyítania, hogy az alperes a teljesítést jogos ok nélkül megtagadta. A felperes által csatolt okiratok alapján úgy látta, egyértelműen bizonyítják, hogy az alperes megtagadta a teljesítést. Emellett – figyelembe véve, hogy a felperes a Ptk. 6:183. §-a által biztosított lehetőségével élve, a késedelem jogkövetkezményeinek alkalmazását választotta – úgy ítélte meg, hogy az alperes késedelembe esése megállapítható, így a felperesnek a Ptk. 6:154. § (1) bekezdése alapján joga van a teljesítés követeléséhez.

[32] Ezt követően azt vizsgálta, hogy a felperes mint megbízott az alperes megbízásából a bank2kal szemben milyen kötelezettséget vállalt. Ennek eredményeként, a bizonyítékok alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy a felperes által csatolt tevékenységi naplók meggyőzően alátámasztják, hogy az alperes 2015. január 14. napján a felperes által megjelölt öt pozícióval rendelkezett. Álláspontja szerint a bank2 eljárásának jogszerűségét az alperes megalapozatlanul vitatta, mivel a Ptk. 6:282. § (1) alapján a felek bizományi szerződése alapján kötött szerződés a bizományossal szerződő féllel – adott esetben a bank2kal – szemben a bizományost jogosítja és kötelezi. Ebből következően a felperes jogosult a bank2 tevékenységére vagy mulasztására hivatkozni.

[33] Az alperes arra való hivatkozását is alaptalannak látta, hogy nem kötelezhető teljesítésre a felperes felé, míg a felperes nem bizonyítja, hogy teljesített a bank2nak, mert a felperes keresetének jogalapja nem kártérítés. Az alperes mint a megbízó köteles a felperest mint megbízottat a harmadik személlyel (a bank2kal) szemben vállalt kötelezettsége alól mentesíteni.

[34] Az alperes azzal való védekezését sem fogadta el, hogy a teljesítést jogos okkal tagadta meg, mivel a felek között fennállt, alapjában bizományosi jogviszonyban, a felperes a csatolt okiratokkal bizonyítottan, az alperes által adott megbízások szerint kötötte meg az egyedi pénzüpiaci ügyleteket a bank2kal. Az alperes részéről sem vitatott, hogy az alszámlája a felperes „omnibus” főszámlájához csatlakozott, melyen az alperes internetes kereskedésének lekönyvelt eredményei – így az alperes perbeli vesztesége is – azonnal megjelentek, vagyis a peres felek, valamint a felperes és a bank2 közötti elszámolás egyidejűleg történt meg. A platformot a bank2 üzemeltette, így annak adatait a felperes nem manipulálhatta.

[35] A törvényszék kitért arra is, hogy a felperes jogosulti késedelme kizárt, mivel a kényszerlikvidálás nem kötelezettsége, hanem jogosultsága volt, s nem az ügyfél utasítása alapján történt; a fedezethiányról pedig az alperes a szükséges figyelmeztetést megkapta a kényszerlikvidálás előtt, melynek esetén az ügyfél számára legkedvezőbb teljesítés elve sem érvényesül.

[36] Az „első zárás”, a kényszerlikvidálás árait a felperesnek azért kellett módosítania, mert az a bank2 megítélése szerint nem minősült piaci árnak, ezért korrigálta azt, amit a felperes kénytelen volt az ügyfeleire tovább hárítani.

[37] Aláhúzta: figyelemmel a hazai jogszabályokra, a bank2 nem minősült árjegyzőnek, mert a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bszt.) 4. § (2) bekezdés 3. pont rendelkezése szerint ezt kifejezetten csak írásban lehet vállalni, ilyen kötelezettségvállalást azonban a bank2 nem tett az alperes felé, ezt a reklám és marketing nyilatkozata nem helyettesíti.

[38] Kiemelte: az alperes a perbeli szerződések, valamint a Kockázatfeltárási Nyilatkozatok érvénytelenségét, illetve felperes általi megszegését nem bizonyította.

[39] Az ügyben nem látta jelentőségét, hogy az adott, kritikus időszakban, esetleg más rendszerekben le tudták-e zárni a pozíciókat piaci áron, kényszerlikvidálás nélkül, mivel a pozíciókat kizárólag abban a rendszerben lehet lezárni, amelyben azokat megnyitották, s az alperes magánszakértője által levezetett pénzüpiaci folyamatok csupán egy átlagos piaci kereskedés esetén igazak.

[40] Kiemelte: ha a Bszt. 18. §-a és a Bizományosi Keretszerződés 6.1.3. pontja szerint nem is lett volna helye utólagos ármódosításnak, a teljesítés megtagadására az alperesnek akkor sem lett volna jogos oka, mert az utólagos ármódosítást nem a felperes, hanem a bank2 hajtotta végre, arra a felperesnek semmilyen ráhatása nem volt.

[41] Mivel a felperes követelése nem kárfelelősség érvényesítésén alapul, az alperes által kifogásolt felelősségkizáró szerződéses rendelkezéseknek, valamint ezek érvénytelensége kérdésének nincs jelentősége a perben, de azok tisztességtelensége nem is állapítható meg, mert a pénzügyi üzletágban megszokott módon telepítik az ügyfélre a kockázatot.

[42] A felperes reklámszövegei, marketing közleményei kapcsán kifejtett alperesi érvelésről az volt a véleménye, hogy nem írják felül a felek közötti szerződések szabályait.

[43] Az elsőfokú bíróság mindezekre tekintettel arra a meggyőződésre jutott, hogy az alperes jogos ok nélkül tagadta meg a teljesítést, melyet a felperes jogosan követelt tőle.

[44] Az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes fellebbezéssel támadta, elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság megismételt eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérve.

[45] Fellebbezését mindenekelőtt azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg a tényállást, mert a Számlaszerződés 8. pontja és a Kockázatfeltárási Nyilatkozat II. fejezetében foglalt rendelkezések érdektelenek a jogvita elbírálása szempontjából.

[46] Sérelmezte továbbá, hogy a törvényszék elmulasztotta elbírálni a Szerződéskiegészítés 8. pontjával kapcsolatos semmisségi kifogását.

[47] Utalt arra, hogy az ügyletek átárazása azért is jogellenes volt, mert a bank2 általi módosítás nem hathatott ki a peres felek jogviszonyára, mivel a Szerződéskiegészítés 8. pontja nem azt tartalmazta, hogy a felperes mint bizományos egyoldalúan jogosult a megbízó nevében dönteni a harmadik fél általi szerződésmódosítás elfogadásáról.

[48] Az alperes bizonyítatlannak nevezte a keresetösszegezését, melyet álláspontja szerint a törvényszék érdemben még matematikailag sem vizsgált. E körben kiemelte, hogy az aktuális piaci ár fogalmát a felek szerződése nem határozták meg, ami szakvéleménnyel nem pótolható. Ugyanakkor szakértő szakértő nem tudta megállapítani a 9:30:49 órakor aktuális piaci árat, ahogyan azt sem, hogy a bank2 ténylegesen milyen áron fedezte a kényszerlikvidált ügyleteket.

[49] A bank2ra irányadó szabályokat illetően aláhúzta: a Végrehajtási Politika szerint a CDF és forex opciók esetében a bank2 a saját nevében és a saját számlájára kötötte a szerződéseket, így érdektelen, ha tévedett az árfolyamjegyzése során.

[50] A veszteség viselése kérdésében kiemelte, hogy a felperesnek nem áll fenn helytállási kötelezettsége a bank2 irányában, mert a bank2 az „omnibus” főszámlán lévő pozitív egyenleget leemelte, s a felperes az ezt meghaladó tartozását nem fizette meg és a jövőben sem kell megfizetnie. A bank2 ugyanis a felperes hitelezőinek nyilvántartásában nem szerepel és a hitelezői igények bejelentésére rendelkezésre álló 180 nap határideje eltelt. A felperes semmilyen bizonyítékot nem adott elő arra nézve, hogy az alperes ügyleteinek kényszerlikvidálására tekintettel teljesített volna a bank2nak, illetve a jövőben teljesítenie kellene. Tekintettel arra, hogy a felperes felszámolási eljárásában a hitelezői igények bejelentésének jogvesztő határideje letelt, a felperes jogalap nélkül gazdagodna a perben követelt összeggel, hiszen, ha a vállalt kötelezettség utóbb csökken, a Ptk. 6:276. § (4) bekezdése alkalmazásakor a helytállásnak is ehhez kell igazodnia.

[51] Az alperes végül sérelmezte, hogy a törvényszék nem bírálta el érdemben azt a védekezését sem, amelyet a felperes megtévesztő reklámmal okozott szerződésszegésére alapított.

[52] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

[53] Az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját fenntartva, előjáróban leszögezte, hogy az alperes mint megbízó csak azt követelheti tőle, amit a felperes a bank2tól megkapott; a bank2 teljesítéséért a felperes a Ptk. 6:282. § (2) bekezdése szerint nem felel.

[54] Az alperes fellebbezési érveléseire a következőket reflektálta:

[55] Az ügylet visszaigazolását a Számlaszerződés 8. pontján kívül, a Bizományos Keretszerződés 7.5. pontja szerint is elfogadottnak kellett tekinteni, ha azt az ügyfél a következő munkanap 10:00 óráig nem kifogásolta, az alperes azonban az átárazott ügyletek miatt a saját állítása szerint is csak 2015. január 24. napján élt kifogással.

[56] Az alperes érvénytelenségi kifogásai alaptalanok, mert egy olyan kikötés nyilvánvalóan nem lehet tisztességtelen, amely valós piaci árfolyamon történő elszámolást ír elő.

[57] A kényszerlikvidálás kapcsán a felperes nem arra hivatkozott, hogy tévedett, hanem arra, hogy az először, automatikusan közölt ár nem volt valós, azon teljesíteni nem lehetett és azon nem is történt teljesítés.

[58] A kényszerlikvidálás nem az ügyfél megbízása alapján történik, ezért arra fogalmilag kizárt a Ptk. 6:286. § alkalmazása.

[59] A felperes a bank2 átárazását a dán bíróságon vitathatta volna, de erre nem vállalt szerződéses kötelezettséget és a perben csatolt dán legfelsőbb bírósági ítélet szerint nem is járt volna eredménnyel. Az átárazást a dán felügyeleti hatóság is jogszerűnek és tisztességesnek fogadta el.

[60] Az átárazást nem a felperes végezte el és az alperesnek nincs olyan szerződéses joga, melynek alapján azt követelhetné, hogy a felperes az először, automatikusan közölt áron számoljon el vele, amelyen sosem történt teljesítés.

[61] Az összecszerűség a perben egyértelműen bizonyított. E körben annak van jelentősége, hogy a bank2 mit teljesített a felperes felé, milyen összeget terhelte ki, illetve írt jóvá az alszámlán.

[62] Nem vitás, hogy a bank2 saját számlájára kereskedett, de a likviditást biztosító nagybankokkal való szerződése alapján elért likviditást közvetítette a Trader1be.

[63] Helytelen az az alperesi megközelítés, hogy a felperes és a bank2 közötti elszámolás a jelen per előkérdése.

[64] Végezetül, az alperes által hivatkozott állítólagos reklámnak semmilyen kihatása nem lehet a per elbírálására, mert a veszteséget a kényszerlikvidálás okozta.

[65] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást – a felek elsőfokú eljárás során tett egyező előadása alapján – azzal egészíti ki, hogy a felperes elleni felszámolási eljárásban a bank2 hitelezői igényt nem jelentett be.

[66] A felperes felszámolásában a hitelezői igények bejelentésére nyitva álló jogvesztő határidő 2015. szeptember 1. napján eltelt.

[67] A fellebbezés alapos.

[68] Az elsőfokú bíróság az ítéletének felülbírálata szempontjából releváns tényállást az ítéltábla által beiktatott kiegészítéssel – eljárási szabálysértés nélkül – lényegében helyesen állapította meg, abból azonban téves jogi következtetésre jutott.

[69] Az ítéltábla mindenekelőtt leszögezi, hogy nem találta alaposnak az alperes fellebbezésében az elsőfokú eljárás szabálytalanságára vonatkozóan felhozottakat, mert az elsőfokú bíróság – az alperes hivatkozásával ellentétben – az ítélete indokolásában állást

foglalt az alperes érvénytelenségi kifogásáról, valamint a megtévesztő felperesi reklámozással kapcsolatos alperesi védekezésről.

[70] Az ügy érdemét illetően az ítéltábla aláhúzza, hogy a jelen – 2020. január 9. napján indított – pert a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (új Pp.) szabályai szerint kellett lefolytatni, amelynek egyik jelentős, szándékolt újítása, hogy a jogi képviselővel eljáró fél jogállítása a jogalap megjelölése útján történik [új Pp. 170. § (2) bekezdés b) pont]. A jogalap az új Pp. 7. § (1) bekezdésének 8. pontja szerint az az anyagi jogi jogszabályi rendelkezés, amely az alanyi jogot közvetlenül keletkeztető tényeket meghatározza és annak alapján az igény támasztására jogosít. Az új Pp. alkalmazásakor a bíróságnak a felperes által megjelölt anyagi jogi jogszabályi rendelkezésre alapított kereseti kérelemről kell döntenie, s a keresetet, az annak alapjául előadott tények mentén, más – a keresetlevélben az új Pp. 7. § (1) bekezdésének 8. pontja szerint meg nem jelölt – jogszabályi rendelkezésből kiindulva nem vizsgálhatja. Az új Pp. szerint ugyanis jogállítás csak a jogalap idézett módon, esetleg a jogcímmel való megjelölésével tehető, a tényállás pusztá előadásával nem. Azaz a iura novit curia elve az új Pp.-ben - a korábbi perrendtartásoktól eltérően – nem, illetve sokkal szűkebb körben, csak a hivatalból figyelembe veendő tényeket illetően érvényesül.

[71] A felperes keresetével a Ptk. 6:183 §-a alapján alkalmazandó 6:154. § (1) bekezdéséből, valamint a 6:287. §-a értelmében alkalmazandó 6:276. § (4) bekezdéséből fakadóan, bizományosként megillető jogát érvényesítette.

[72] A kereseti kérelmét megalapozó tények körében, az alperes releváns kötelezettségeit szabályozó rendelkezésekként, a 2014. augusztus 7-én kelt, „Bizományosi keretszerződés határidős deviza- és állampapír ügyletekre [...]” elnevezésű szerződés 2.1.4., 2.1.5., 6.1.1., 6.1.3., 6.1.4. pontját, a „Kiegészítő bizományosi szerződés” 7.1. és 7.3. pontját, valamint a Bizományosi Keretszerződés BSZ-15/11/2 számú mellékletét képező Kockázatfeltáró Nyilatkozatban foglaltakat emelte ki.

[73] A Bizományosi Keretszerződés 2.1.4. pontja kimondta, hogy Megbízó köteles viselni az ügylet megkötéséből eredő valamennyi kockázatot. A 2.1.5. pont a Megbízó a kötelezettségvállalását tartalmazta arra, hogy az ügyletek létesítésével és a pozíciók fenntartásával kapcsolatos fizetési kötelezettségeinek mindenkor haladéktalanul eleget tesz. A 6.1.1. pont a kényszerlikvidálás feltételeit szabályozta, ezek között az a), illetve b) pontban azt az esetet, amikor a Megbízó a fedezet kiegészítésére vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget, illetve a pozíciói fedezettségének mértéke 20 % alá csökken.

[74] A 6.1.3. pontban kikötötték, hogy kényszerlikvidálás esetén Bizományos zárhatja Megbízó pozícióit az aktuális piaci áron és követelheti Megbízótól az ebből fakadó veszteségeinek és költségeinek megtérítését; kényszerlikvidálás esetén az elérhető árért nem felel.

[75] A 6.1.4. pontban Megbízó tudomásul vette, hogy a fedezetet meghaladó veszteség összegét a Bizományos részére köteles megfizetni.

[76] A Kiegészítő Bizományosi Szerződés 7.1. pontja ugyancsak a kényszerlikvidálás lehetőségének eseteivel foglalkozott; a 7.3. pont pedig lényegében megismételte a Bizományosi Keretszerződés 6.1.3. pontjában foglaltakat.

[77] A BSZ-15/11/2. számú mellékletet képező Kockázatfeltáró Nyilatkozat keretében a Megbízó – többek között – tudomásul vette, hogy az ügyletek kényszerlikvidálásából fakadó veszteségek és költségek őt terhelik.

[78] A felperes a jogi érvelését úgy foglalta össze: az alperes szerződéses kötelezettsége volt, hogy a pozíciói eredményeként előállt veszteséget fedezze, s mivel ezt a felperes felszólítására sem teljesítette, azaz a teljesítést megtagadta, a Ptk. 6:276. § (4) bekezdése alapján köteles a felperesnek a keresettel követelt összeget megfizetni.

[79] Követelése összegszerűségét az alperes alszámláján 2015. január 15-én „a nap végére kialakult” mínusz 1.165.535,56 euró egyenlegben mint tőkében és ennek járulékaiban jelölte meg.

[80] Álláspontja szerint az a körülmény, hogy az alperes alszámláján mutatkozó veszteség automatikusan megjelent a felperes „omnibus” számláján, bizonyítja a felperesnek a bank2kal szembeni fizetési kötelezettsége keletkezését.

[81] A Ptk. 6:276. § (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szerződés megszűnésekor a megbízó köteles a megbízottat a megbízás alapján harmadik személyekkel szemben vállalt kötelezettségei alól mentesíteni, valamint a szükséges és indokolt költségeit megtéríteni.

[82] A felperes tehát a perben a bizományosnak azt a jogát érvényesítette, amely a megbízójával szemben, a megbízás alapján harmadik személlyel szemben vállalt kötelezettségei alóli mentesítéséhez, valamint a szükséges és indokolt költségei megtérítése iránt megilleti.

[83] Ezen a címen követelte az alperestől, az annak számláján kialakult, negatív perbeli ügyfélszámlaegyenleg összegének és késedelmi kamatának mint a felperes által az alperes megbízásából megkötött ügyletekből keletkezett veszteség összegének megfizetését.

[84] A bíróságnak az adott jogvitában, az új Pp. 2. § (2) bekezdésére is tekintettel, arról kellett döntenie, hogy a felperes az általa érvényesített alanyi jogot közvetlenül keletkeztető tényeket előadta és bizonyította-e, illetve az a tényállítás, amit előadott és bizonyított, megfelel-e a jogalapként megjelölt anyagi jogi rendelkezésben írt tényállásnak, s ennek alapján helye van-e az alperes kereset szerinti marasztalásának.

[85] Az alperes marasztalását tehát az adott kereseti kérelem alapján az alapozhatta meg, ha a felperes a Ptk. 6:276. § (4) bekezdésben rögzített törvényi tényállásnak megfelelő történeti tényelőadást tesz, és azt bizonyítja.

[86] A perbeli szerződésekből megállapítható volt, hogy a felek között részletesen szabályozott bizományosi jogviszony jött létre, a szerződések tárgyának természetéhez igazodó, speciális kikötésekkel, melynek keretében a felperes bizományosként eljárva, az alperes egyes megbízásainak intézését a bank2kal fennálló jogviszonyában a saját neve alatt,

az ügynevezett „omnibus” számla közbeiktatásával teljesítette úgy, hogy az alperes részére a bank2 internetes kereskedési platformjához hozzáférést, a bank2nél vezetett „omnibus” számlájához pedig alszámlát biztosított.

[87] A felperes által felhívott szerződéses szabályok nem tértek el a Ptk. 6:276. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezésektől, melyek egyértelmű rendeltetése a megbízott – megbízó általi – mentesítése jogszabályi alapjának megteremtése, azok alól a kötelezettségei alól, amelyeket a megbízás alapján, a megbízó érdekében, harmadik személyekkel szemben vállalt; így bizománynál jellemzően és elsősorban az, hogy a megbízó javára, de a harmadik személy irányában a saját nevében eljáró bizományos a megbízó cselekménye által szabaduljon a vele szerződő féllel szembeni kötelezettségeitől.

[88] A Bizományosi Keretszerződés 6.1.3. és a Kiegészítő Bizományosi Szerződés a 7.3. pontjai a Ptk. 6:276. § (4) bekezdésében foglaltakkal egyező kötelezettséget róttak a megbízó alperesre, amikor úgy fogalmaztak, hogy a kényszerlikvidálásból fakadó „veszteségeinek és költségeinek megtérítését” követelheti tőle a felperes mint megbízott. (A Kockázatfeltáró Nyilatkozat önmagában nem alkalmas kötelelem keletkeztetésére, így nem írhatta felül az említett szerződéses pontokat, de ettől függetlenül, nem is tartalmazott azoktól eltérő kitélt, tehát az alperes ebben is csupán a felperesnél realizálódott veszteségek és költségek viselésére vonatkozó kötelezettségét vette tudomásul.)

[89] A megbízó Ptk. 6:276. § (4) bekezdésében előírt – s a jelzett szerződéses kikötések szerinti – kötelezettségének beállta, amint erre a felperes helyesen hivatkozott, nem szükséges, hogy a bizományos a vele jogviszonyban álló harmadik személy felé vállalt kötelezettségeit teljesítse. Elengedhetetlen azonban, hogy a bizományosnak azok a kötelezettségei, amelyek alóli mentesítését igényli a megbízójától, ténylegesen létező (létrejött, illetve a megtérítés követelésekor fennálló) kötelezettségek legyenek.

[90] A felperesnek mint bizományosnak tehát bizonyítania kellett, hogy az alperes által adott megbízás alapján harmadik személyekkel szemben kötelezettségei keletkeztek, illetve állnak fenn, amelyek alól a megbízó köteles mentesíteni, illetve szükséges és indokolt költségei merültek fel, amelyeket a megbízó köteles megtéríteni.

[91] Azt, hogy az alperes perbeli ügyleteinek kényszerlikvidálása nyomán a felperesnek milyen kötelezettségei keletkeztek a bank2 mint harmadik fél irányában, önmagában az a körülmény, hogy az alszámlákon végbement változás egyidejűleg, automatikusan megjelent a felperes „omnibus” számláján is, még nem igazolja. E kérdés alátámasztásához a felperes és a bank2 közötti jogviszony, valamint az elszámolásuk végig vezetése és feltárása elengedhetetlen lett volna.

[92] A felperesnek a bank2 felé keletkezett, fenti kötelezettségeinek bizonyítására a jelen perben azonban nem volt szükség, mert az ítéltábla által kiegészített tényállás alapján ügydöntő jelentőséggel megállapítható, hogy a felperes bank2kal szembeni kötelezettségei – teljesítésen kívüli okból történő elenyészésük folytán – megszűntek, ami az alperesnek a Ptk. 6:276. § (4) bekezdése alapján történő marasztalását kizárja.

[93] A bank2 ugyanis a felperes felszámolásában, az erre nyitva álló (az alanyi jog megszűnését eredményező) jogvesztő határidő alatt [a csődeljárásról és a felszámolási

eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 37. § (3) bekezdés], hitelezői követelést nem jelentett be, így hitelezői igénybejelentéssel már – kivéve a felszámolás alatt (esetleg) keletkező követelést – nem is élhet. A felperes ugyanakkor a per másodfokú tárgyalásán tagadta az alperes azon hivatkozása tényszerűségét, hogy a bank2 2015. január 15. napján az „omnibus” számla pozitív egyenlegét leemelte volna, s ezzel a felperessel szembeni követelését – akár részben – kielégítette volna, ami azt jelenti, hogy a felperes nem állította, hogy a bank2nak történt teljesítés folytán olyan költsége keletkezett, amelyet a megjelölt jogalapon a megbízó megtéríteni köteles.

[94] A felperesnek tehát az alperes perbeli ügyleteivel összefüggésben nem állapítható meg sem olyan kötelezettsége, amelyet a bank2 felé még teljesítenie kell, s ekként az alól a mentesítését kérhetné az alperestől; sem olyan költsége, amelyet a bank2 felé már teljesített, és így annak megtérítését követelhetné az alperesen.

[95] Ez azt is jelenti, hogy a felperesnek az az érvelése nem foghat helyt, hogy a bank2 felé való kötelezettsége fennállásának, illetve teljesítésének kérdése a perben irreleváns, hiszen az érvényesített joga alapjaként megjelölt Ptk. 6:276. § (4) bekezdése alapján történő jogérvényesítést e kötelezettségei hiánya kizárja. A megbízónak a Ptk. 6:276. § (4) bekezdésén alapuló kötelezettsége nem absztrakt, azaz abban a tekintetben nem független a bizományos és a harmadik személy közötti jogviszonytól, hogy amennyiben a bizományossal szerződő harmadik személynek a bizományossal szembeni követelése a bizományos teljesítése nélkül megszűnt, akkor e követelés a megbízóval szemben sem marad fenn.

[96] A fentiekhez képest tehát a felperes a perben sem azt nem bizonyította, hogy aktuálisan kötelezettségei állnának fenn a bank2 irányában, sem azt, hogy a bank2 felé már teljesítette volna a vele szemben vállalt, kifejezetten az alperes megbízása folytán felmerült kötelezettségeit - a rendelkezésre bocsátott bizonyítékai ezek alátámasztására nem voltak alkalmasak-, ezáltal a keresete nem lehetett alapos. Ennek folyományaként a kereset összecszerűségének vizsgálata - beleértve az átárazás jogszerűségét és ezzel összefüggésben az alszámla egyenlege helyességének kérdéskörét is - szükségtelen, az erre irányuló bizonyítás a per eldöntése szempontjából irreleváns.

[97] Az előzőekben kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

[98] A fellebbezés eredményre vezetett, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében a felperes köteles megtéríteni az alperes - Pp. 81. § (1)-(2) bekezdésének megfelelően felszámított - első- és másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból és a megfizetett 2.500.000 forint fellebbezési eljárási illetékből álló perköltségét.

[99] Az alperes részére megállapított ügyvédi munkadíj összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), illetőleg (5) bekezdése alapján – a kifejtett tevékenységre is tekintettel - határozta meg.

[100] A felperes a Pp. 101. § (1) és a 102. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az államnak az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdésének i) pontja alapján feljegyzett, 1.500.000 forint elsőfokú eljárási illetéket a 2023. január 1. napján hatályba lépett, a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által megelőlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII.27.) IM rendelet módosításáról szóló 26/2022. (XII. 6.) IM rendeletben meghatározott módon [1990. évi XCIII. törvény 78. § (4) bekezdés, 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés]. Az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Budapest, 2023. június 14.

dr. Vuleta Csaba s.k.
a tanács elnöke

dr. Rápolti Barbara s.k.
előadó bíró

dr. Mizerák Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelélül:
(Szénási Rita)